

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 142/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., B., zastúpeného spoločnosťou B., s. r. o., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu č. RP/05/2010 z 26. januára 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 286-PLO/O-4118/2009 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 SŽ 8/2010-34 z 20. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. januára 2011 doručená sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne

konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) č. RP/05/2010 z 26. januára 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 286-PLO/O-4118/2009 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 SŽ 8/2010-34 z 20. októbra 2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Rada oznámením z 19. októbra 2009 začala proti sťažovateľovi správne konanie sp. zn. 286-PLO/O-4118/2009 vo veci porušenia ustanovenia § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní a retransmisii“).

Rada rozhodnutím č. RP/05/2010 z 26. januára 2010 konštatovala, že sťažovateľ *„porušil povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že dňa 28.08.2009 o cca 09:04 hod. odvysielal program Trhni si!, ktorý označil ako nevhodný pre vekovú skupinu do 15 rokov, čím došlo k nesprávnemu uplatneniu Jednotného systému označovania“*. Za takto vymedzený správny delikt Rada uložila sťažovateľovi *„podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – pokutu, určenú podľa § 67 ods. 3 písm. c) zákona č. 308/2000 Z. z. vo výške 3.400,00 €...“*.

V odôvodnení svojho rozhodnutia Rada podrobne popísala obsah monitorovaného odvysielaného programu, pričom spolu s ich vizuálnym popisom doslovne citovala dialógy, ktoré podľa jej názoru preukazujú porušenie ustanovenia § 20 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii. Podľa názoru Rady *„s prihliadnutím na celkovú dĺžku programu, kontextuálny výskyt hodnotiacich kritérií vhodnosti programu, morálneho posolstva programu, ako aj charakteru daného programu..., frekvencia výskytu nevhodných scén a prejavov, ako aj ich intenzita bola tak vysoká, že odôvodňovala označenie predmetného programu ako nevhodného a neprípustného pre maloletých do 18 rokov. Účastník konania teda označením programu Trhni si!... ako nevhodného pre maloletých do 15 rokov nesprávne uplatnil Jednotný systém označovania.“*

Sumu pokuty Rada odôvodnila kritériami závažnosti správneho deliktu (zmarenie *„účelu Jednotného systému označovania“*), miery zavinenia (v minulosti bol sťažovateľ už

viackrát sankcionovaný za porušenie toho istého zákonného ustanovenia) i rozsahu a dosahu vysielania (sťažovateľ „*je multiregionálnym vysielateľom*“).

Rada v odôvodnení svojho rozhodnutia neopomenula, že v priebehu predmetného sporného konania došlo k zmene právnej úpravy s účinnosťou od 15. decembra 2009, keď nadobudol účinnosť zákon č. 498/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Novelizované boli aj ustanovenia zákona o vysielaní a retransmisii, ktorých aplikácia prichádzala v prerokovávanom prípade do úvahy. Na základe analýzy dotknutých právnych noriem pred a po novelizácii Rada „*dospela k záveru, že obsah povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. sa pre vysielateľa v žiadnom ohľade nemení, sankcia zostala totožná a totožné zostali aj kritériá na označovanie programov ustanovené Jednotným systémom označovania*“.

Rozhodnutie Rady napadol sťažovateľ opravným prostriedkom podľa § 64 ods. 6 zákona o vysielaní a retransmisii a podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V ňom namietal, že „*vydaním rozhodnutia došlo k porušeniu jeho práv garantovaných Ústavou SR, najmä garancie právneho štátu a tiež práva na súdnu a inú právnu ochranu, bola mu odňatá možnosť konať pred správnym orgánom, správny orgán postupoval v rozpore so zákonom a konanie správneho orgánu predchádzajúce rozhodnutiu trpelo takými vadami, ktoré mali vplyv na zákonnosť rozhodnutia*“. Podľa sťažovateľa Rada (odporca) porušila zákaz retroaktivity, „*keď pri správnom trestaní postupoval podľa novšieho právneho predpisu, nedodrжал zákonný predpoklad pre odôvodnenie určenia výšky sankcie a taktiež jeho argument, že navrhovateľ je multiregionálnym vysielateľom, bez ďalšieho odôvodnenia, považoval za neurčitý a nedostatočný na odôvodnenie výšky sankcie*“.

Najvyšší súd rozsudkom č. k. 2 SŽ 8/2010-34 z 20. októbra 2010 napadnuté rozhodnutie Rady potvrdil. Stotožnil sa s názorom Rady, že vzhľadom na charakter programu a jeho obsah došlo k porušeniu ustanovenia «*§ 20 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii, ako aj § 12 ods. 1 audiovizuálneho zákona a § 1 ods. 1 vyhl. č. 589/2007 Z. z. v znení účinnom do 14. resp. 31. decembra 2009, ako aj v znení účinnom od 15. decembra 2009, nakoľko po zmene právnej úpravy v zákone o vysielaní*

a retransmisii od 15. decembra 2009 došlo iba k rozšíreniu okruhu povinných subjektov okrem vysielateľa aj na poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie. Preto argumenty navrhovateľa o retroaktivite predmetného rozhodnutia odporcu sú v tomto kontexte právne irelevantné.

Keďže pre programy tohto obsahu vyžadoval jednotný systém označovania označenie „nehodný pre maloletých do 18 rokov“ je zrejmé, že navrhovateľ nesprávne použil jednotný systém označovania a odporca postupoval správne, keď ho za toto porušenie sankcionoval.».

Najvyšší súd v závere odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval, že Rada dostatočne odôvodnila výšku uloženej sankcie a že nezistil odňatie možnosti konať pred správnym orgánom sťažovateľovi, prípadne iný rozpor so zákonom v postupe Rady.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ sformuloval proti obom napadnutým rozhodnutiam dve súvisiace námietky.

Na prvom mieste s poukazom na obsah napadnutých rozhodnutí argumentoval, že došlo k aplikácii *„hmotno-právneho predpisu, v konaní o uložení sankcie za správny delikt, ktorý nebol v čase spáchania správneho deliktu platnou a účinnou právnou normou“*.

Podľa názoru sťažovateľa bolo potrebné v jeho prípade prihliadať na ustanovenia čl. 152 ods. 4, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 2 a čl. 50 ods. 6 ústavy. V napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu ide *„o potvrdenie prvostupňového rozhodnutia, ktoré však nie je trestnoprávne, ale ako je uvedené, je rozhodnutím o spáchaní správneho deliktu“*, a vzhľadom na to možno *„ochranu pred retroaktivitou... nájsť v článku 1, ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v princípe právneho štátu. ... Tento názor je tiež súčasťou rozhodnutia Najvyššieho súdu v konaní 3Sž6/2010, ktorého fotokópiu pripájame ako prílohu k tejto sťažnosti.*

Preto je potrebné rozhodnutie zrušiť, keďže na posúdenie správneho deliktu, ktorý je vymedzený vo výroku rozhodnutia odporkyne použila rada zákon, ktorý v čase, keď sa skutok stal nebol účinným...

Článok 1 Ústavy dáva Slovenskej republike označenie právny štát. Pre naplnenie obsahu tohto pojmu je však nevyhnutné trvať na dodržaní materiálnych práv členov

spoločnosti, základných hraníc stanovených pre sféry pôsobenia jednotlivých členov spoločenstva formalizovaného vo forme štátu a zároveň dodržiavať pravidlá interakcie jednotlivých členov spoločenstva štátu (formálnu procesno-právnu úpravu). Vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam poukazujeme na striktné vymedzenie obsiahnuté v správnom poriadku, prikazujúce správny orgán konať výlučne spôsobom a v rozsahu podľa zákona (§ 3 Správneho poriadku), čo je realizáciou vyššie uvedenej ústavnej úpravy.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu... potvrdzujúce postup a rozhodnutie správneho orgánu, ktoré je zrejme v nesúlade s konformným výkladom ústavy je nesprávne a nezákonné, je odňatím práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa Ústavy... spôsobeným odňatím práva na spravodlivý proces a je teda porušením základných práv sťažovateľa.

Najvyšší súd... zasiahol svojim rozsudkom v konaní 2 Sž 8/2010 do práva na súdnu a inú právnu ochranu sťažovateľa keďže nepreskúmal zákonnosť uloženej sankcie na základe princípov materiálneho právneho štátu a potvrdil rozhodnutie postavené na aplikácii práva v rozpore so zákazom retroaktivity zahrnutým pod vyššie uvedený princíp materiálneho právneho štátu.“.

Na druhom mieste sťažovateľ poukázal na protichodnosť právnych záverov najvyššieho súdu vyslovených v napadnutom rozsudku a v rozsudku č. k. 3 Sž 6/2010-27 z 13. mája 2010 (ďalej len „súvisiaci rozsudok“), ktorého fotokópiu k sťažnosti priložil.

Zo súvisiaceho rozsudku vyplýva, že najvyšší súd ním zrušil rozhodnutie Rady č. RP/3/2010 z 12. januára 2010, ktorým sťažovateľovi uložila pokuty za porušenie § 20 ods. 3 a 4 zákona o vysielaní a retransmisii. Časové súvislosti tohto konania Rady boli identické s konaním, ktoré sťažovateľ napáda sťažnosťou. V konaní predchádzajúcom vydaniu súvisiaceho rozsudku Rada potvrdila, že „v čase vydania rozhodnutia RP/3/2010, postupovala podľa právneho predpisu platného a účinného v čase rozhodovania, t. j. postupovala podľa zákona č. 308/2000 Z. z. v znení zákona 498/2009 Z. z. účinného od 15.12.2009“. Najvyšší súd potom konštatoval, že „v tomto prípade je potrebné rozhodnutie odporkyne zrušiť (§ 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250j ods. 2 písm. e/ OSP), keďže na posúdenie správneho deliktu, ktorý je vymedzený vo výroku rozhodnutia odporkyne použila rada zákon, ktorý v čase, keď sa skutok stal nebol účinným“.

Na základe uvedeného sťažovateľ vo svojej sťažnosti argumentuje, že „protichodné závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty, ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie. Takéto rozhodovanie sponchybňuje do istej miery objektivitu a elimináciu svojvôle súdneho rozhodovania (IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06) a zasahuje do základných práv sťažovateľa, keďže sa nemôže spoliehať na obsah právoplatného a právne správneho predchádzajúceho rozhodnutia v analogickej, takmer totožnej veci.“. Sťažovateľ je toho názoru, že najvyšší súd „svojím postupom porušil zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. V roku 2010 v rovnakej veci už rozhodoval u rovnakého účastníka a dospel k správne mu a odôvodnenému záveru o porušení zákazu retroaktivity.“.

Sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o odvolaní pod sp. zn.: 2 Sž 8/2010 rozsudkom zo dňa 20.10.2010, v spojení s rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu RP 05/2010, číslo konania 286-PLO/O-4118/2009, porušil základné právo spoločnosti M. s. r. o., na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2010 v konaní sp. zn.: 2 Sž 8/2010 a Rozhodnutie Rady pre vysielanie a retransmisiu zo dňa 26.01.2010, sp. zn. rozhodnutia RP/05/2010, číslo konania 286-PLO/O-4118/2009, sa zrušujú vo všetkých výrokoch a vec sa vracia Rade pre vysielanie a retransmisiu na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť právne mu zástupcovi sťažovateľa spoločnosti M. s. r. o., so sídlom B., trovy konania podanej ústavnej sťažnosti pred Ústavným súdom SR vo výške 56,66 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich označených práv rozhodnutím Rady č. RP/05/2010 z 26. januára 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 286-PLO/O-4118/2009, ústavný súd dospel k záveru, že nemá právomoc meritórne sa ňou zaoberať.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd stabilne odvodzuje dôsledné uplatňovanie princípu subsidiarity jeho právomoci. Ústavný súd podľa tohto princípu môže poskytovať ochranu základným právam alebo slobodám, alebo ľudským právam a základným slobodám vyplývajúcim z medzinárodnej zmluvy, len ak ochranu týmto právam a slobodám neposkytuje „iný súd“. V opačnom prípade je v kompetencii „iného“ súdu poskytnúť požadovaný ochranu.

Napadnuté rozhodnutie Rady je rozhodnutím orgánu verejnej správy, proti ktorému je podľa § 64 ods. 6 zákona o vysielaní a retransmisii prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje najvyšší súd. Z toho vyplýva, že ak k porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť rozhodnutím Rady o uložení sankcie sa správny delikt, potom poskytovanie ochrany týmto právam tvorilo súčasť kompetencie (a teda aj právomoci) najvyššieho súdu ako súdu konajúceho o opravnom prostriedku podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. To vylučuje právomoc ústavného súdu vecne prejednávať predmetnú časť sťažnosti, v dôsledku čoho ju ústavný súd musí odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, I. ÚS 53/07, III. ÚS 310/07, IV. ÚS 276/08).

2. K časti sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

2.1 Z obsahu sťažnosti i jej príloh ústavný súd zistil, že v konaní o opravnom prostriedku sťažovateľa, ktorý podal proti rozhodnutiu Rady, nebol sporným skutkový stav veci. Sťažovateľ ani v opravnom prostriedku, ani v sťažnosti doručenej ústavnému súdu nebrojil proti hodnoteniam Rady týkajúcim sa obsahu odvysielanej relácie. Preto sa ani ústavný súd týmito otázkami nezaoberal a svoj prieskum napadnutého rozsudku najvyššieho súdu orientoval na zásadnú sťažnostnú námietku, ktorá sa zakladala na názore o retroaktívnej aplikácii relevantných noriem zákona o vysielaní a retransmisii Radou a o následnom potvrdení tohto postupu najvyšším súdom.

Správneho deliktu sa mal podľa Rady sťažovateľ dopustiť tým, že program odvysielaný pod názvom „*Trhni si!*“ obsahoval „*z kvantitatívnej stránky vyššiu frekvenciu obscénneho vyjadrovania, pričom z kvalitatívnej stránky išlo o obsahy intenzity nevhodné pre maloletých do 18 rokov*“. Sťažovateľ pritom program označil ako nevhodný pre maloletých do 15 rokov. Rada v dôsledku toho uzavrela, že program nebol odvysielaný v súlade s § 1 ods. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania v znení neskorších predpisov (ďalej len „*vyhláška o jednotnom systéme označovania*“), podľa ktorého sa audiovizuálne diela klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú slovnú agresivitu, vulgárny jazyk, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá. Rozpor odvysielaného programu s uvedeným ustanovením vyhlášky o jednotnom systéme označovania založil záver o porušení povinnosti sťažovateľa vyplývajúcej mu z ustanovenia § 20 ods. 4 zákona o vysielaní

a retransmisii, a tým aj záver o spáchaní správneho deliktu podľa § 67 ods. 3 písm. c) zákona o vysielaní a retransmisii. Formulovaný právny názor Rady najvyšší súd potvrdil.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii účinného do 14. decembra 2009 na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti je vysielateľ programovej služby povinný na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii účinného od 15. decembra 2009 na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu.

Podľa § 67 ods. 3 písm. c) zákona o vysielaní a retransmisii účinného do 14. decembra 2009 Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby od 663 eur do 66 387 eur a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 99 eur do 19 916 eur, ak nezabezpečil klasifikáciu a označenie programov (§ 20 ods. 4) alebo neuplatnil toto označenie v rámci ním vysielanej programovej služby.

Podľa § 67 ods. 3 písm. c) zákona o vysielaní a retransmisii účinného od 15. decembra 2009 Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 663 eur do 66 387 eur a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 99 eur do 19 916 eur, ak nezabezpečil klasifikáciu a označenie programov alebo iných zložiek programovej služby (§ 20 ods. 4) alebo nezabezpečil časové zaradenie programov alebo iných zložiek programovej služby v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom (§ 20 ods. 5).

Zmyslom zákazu retroaktivity pri aplikácii právnych noriem (obzvlášť tých, ktoré regulujú sankcionovanie za spáchanie rôznych druhov deliktov verejnoprávnej povahy) je zabezpečiť právnu istotu delikventa založenú na požiadavke, aby v čase páchania skutku vedel, či zaň podľa objektívneho práva možno vyvodiť zodpovednosť spočívajúcu v negatívnych právnych následkoch a aké negatívne právne následky mu za delikt hrozia.

Ústavný súd plne akceptuje všeobecne formulované právne názory sťažovateľa obsiahnuté v odôvodnení sťažnosti týkajúce sa zákazu retroaktívnej aplikácie právnych noriem, nestotožňuje sa však s jeho názorom, že tieto právne názory sú aplikovateľné na posudzovaný prípad. Z citovaných ustanovení § 20 ods. 4 a § 67 ods. 3 písm. c) zákona o retransmisii účinných v čase spáchania deliktu sťažovateľa a v čase rozhodovania Rady o tomto delikte podľa názoru ústavného súdu nad všetky pochybnosti vyplýva, že skutok sťažovateľa bol za správny delikt postihnutelný Radou považovaný tak v období jeho spáchania (28. augusta 2009), ako aj 26. januára 2010, keď Rada vydala rozhodnutie o spáchaní deliktu a o uložení sankcie. Sťažovateľ ako vysielateľ programovej služby bol totiž podľa právneho stavu účinného 28. augusta 2009, rovnako však aj podľa právneho stavu účinného 26. januára 2010 povinný na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania v súlade s vyhláškou o jednotnom systéme označovania. Preto o právnej neistote sťažovateľa v daných reláciách nemožno za žiadnych okolností uvažovať, a preto je aj správny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého *„argumenty navrhovateľa o retroaktivite predmetného rozhodnutia odporcu (Rady, pozn.) sú v tomto kontexte právne irelevantné.“*

Sťažovateľovi je potrebné prisvedčiť, že Rada skutočne v odôvodnení svojho rozhodnutia o uložení pokuty uviedla, že *„vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení k zmenám účinným k 15.12.2009 Rada pri rozhodovaní v predmetnom správnom konaní postupovala podľa účinného znenia zákona č. 308/2000 Z. z.“*, avšak berúc do úvahy materiálne hľadisko ochrany ústavnosti, ktoré presadzuje v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že uvedený nedostatok nemožno kvalifikovať ako porušenie zákazu retroaktivity. Zákaz retroaktivity nie je samoučelný, jeho zmyslom je chrániť právnu istotu adresáta právnej normy. Keďže vzhľadom na už uvedené okolnosti posudzovaného prípadu je zjavné, že právna istota sťažovateľa týkajúca sa porušenia povinnosti podľa § 20 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii nijak nebola novelizáciou tohto zákona účinnou od 15. decembra 2009 dotknutá, potom materiálny obsah zákazu retroaktivity pri aplikácii právnych noriem nebol v sťažovateľovom prípade naplnený. Toto zistenie je pre záväzný výsledok poskytovania ochrany označeným právam sťažovateľa rozhodujúce a vedie ústavný súd k hodnoteniu prvej námietky sťažovateľa ako nedôvodnej.

2.2 Druhá sťažnostná námietka vychádzala zo sťažovateľom preukázanej skutočnosti, že najvyšší súd už skôr v totožnej veci posúdil otázku retroaktívnej aplikácie § 20 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii odlišne. Ústavný súd nespochybňuje relevantnú totožnosť oboch posudzovaných vecí a považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa jeho stabilizovanej judikatúry z požiadavky právnej istoty ako súčasť princípu právneho štátu vyplýva požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95).

V spojitosti s tým však ústavný súd dodáva, že zásadne nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je predovšetkým vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnuté rozhodnutia len z pohľadu ich ústavnej udržateľnosti.

Na základe porovnania oboch rozsudkov najvyššieho súdu dospel ústavný súd k záveru o takej miere ich totožnosti (v skutkovej i právnej rovine), že konštatovanie správnosti právnych záverov jedného z nich v podstate vylučuje možnosť rovnakého hodnotenia druhého z nich. V konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd primárne poskytuje ochranu tam uvedeným základným právam a slobodám sťažovateľov a až následne, ak zistí, že k ich porušeniu došlo, môže autoritatívne eliminovať účinky porušenia, proti ktorému sťažnosť smeruje. Preto závery ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní druhej sťažnostnej námietky nemajú nijaký reálny právny dopad na právoplatný súvisiaci rozsudok najvyššieho súdu.

Ústavný súd môže v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy konštatovať porušenie práv sťažovateľa len konkrétnym rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). A priori nemožno vylúčiť situáciu, keď v prípade námietky porušenia právnej istoty v dôsledku rozdielneho posúdenia dvoch rovnakých alebo podobných skutkových stavov ústavný súd zistí, že jedno z dvoch posúdení (ktoré je atakované sťažnosťou) je z hľadiska ochrany práv a slobôd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy bezvadné, a práve druhé posúdenie orgánu verejnej moci (ktorým sťažovateľ argumentuje vo svoj prospech) vyvoláva závažné pochybnosti o splnení

požiadaviek kladených naň ústavou. Ústavný súd v takom prípade vzhľadom na svoju viazanosť petitom sťažnosti (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nemá právomoc zrušiť zásah, ktorý je podľa jeho názoru ústavne neakceptovateľný, na druhej strane však nemôže z takého zásahu vyvodiť právnu istotu jeho adresáta pri rozhodovaní o rovnakom skutkovom stave tvoriacom predmet prerokovávanej sťažnosti. Inými slovami, nemožno sa v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy dovoľávať právnej istoty založenej na neústavnej alebo nezákonnej rozhodovacej praxi orgánov verejnej moci.

Pri predbežnom prerokovaní druhej sťažnostnej námietky ústavný súd zistil už popísané okolnosti. V odôvodnení súvisiaceho rozsudku podľa názoru ústavného súdu absentuje aplikačná interpretácia tam citovaných ustanovení ústavy i ustanovení dohovoru, na ktoré najvyšší súd odkázal (čl. 6 a 7 dohovoru). Najvyšší súd iba skonštatoval, že *„v tomto prípade je potrebné rozhodnutie odporkyne zrušiť (§ 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250j ods. 2 písm. e/ OSP), keďže na posúdenie správneho deliktu, ktorý je vymedzený vo výroku rozhodnutia odporkyne použila rada zákon, ktorý v čase, keď sa skutok stal nebol účinným“*. Nijak sa však nevysporiadal s čiastočnou totožnosťou relevantných ustanovení zákona o vysielaní a retransmisii, ktorá mala v posudzovaných skutkových okolnostiach pre závery preskúmaného správneho rozhodnutia nesporný význam. Najvyšší súd len formálne odkázal na skutočnosť, že Rada neaplikovala pri rozhodovaní právne normy účinné v čase spáchania skutku bez toho, aby sa zaoberal aj materiálnym hľadiskom, ktoré je tvorené podstatou a účelom zákazu retroaktivity, tak ako to ústavný súd popísal v bode 2.1 tejto časti odôvodnenia.

Naopak, práve rozsudok najvyššieho súdu, ktorý sťažovateľ žiada touto sťažnosťou zrušiť, vykazuje potrebný rozsah odôvodnenia, na základe ktorého potom podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd aj dospel k právno-aplikačným záverom, ktorých správnosť už bola analyzovaná v bode 2.1 tejto časti odôvodnenia, a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné ich na tomto mieste rekapitulovať.

2.3 Na dôvažok ústavný súd neopomenul ešte jeden významný aspekt charakteru právnej istoty sťažovateľa v skutkových okolnostiach jeho prípadu.

Sťažovateľ sa dovoľáva ústavno-súdnej ochrany jeho právnej istoty, pričom táto ochrana má spieť k zrušeniu napadnutého rozsudku s následným vrátením veci najvyššiemu súdu na prijatie rozhodnutia súladného so skorším súvisiacim rozsudkom z 13. mája 2010. Vyhovenie tejto požiadavke by však podľa názoru ústavného súdu neposkytovalo ochranu právnej istote sťažovateľa, ktorou disponoval 28. augusta 2009, keď sporná relácia bola odovysielaná. V tom čase totiž súvisiaci rozsudok najvyššieho súdu ešte nebol ani vyhlásený, sťažovateľovi teda nebol doručený, a tak nemohol byť ani právoplatný. Právna istota sťažovateľa v čase odovysielania programu „Trhni si!“ sa preto nemohla zakladať na vedomosti o tom, že po zmene právnej úpravy (ktorá v tom čase dokonca ani nebola účinná) budú okolnosti jeho skutku v relevantných časových súvislostiach posúdené tak, ako to napokon najvyšší súd urobil 13. mája 2010 v súvisiacom rozsudku.

Z uvedeného vyplýva, že právna istota v kvalite, akej sa sťažovateľ sťažnosťou dovoľáva, v čase spáchania jeho skutku (28. augusta 2009) neexistovala. Ústavný súd jej potom nemôže priznať právnu ochranu.

2.4 Sťažovateľ sa teda druhou sťažnostnou námietkou domáhal ochrany právnej istoty nastolenej súvisiacim rozsudkom, o ktorého kvalite odôvodnenia v nadväznosti na to i o správnosti z neho vyplývajúceho právneho posúdenia existujú závažné ústavne významné pochybnosti. V napadnutom rozsudku naproti tomu ústavný súd nezistil žiadne arbitrárne či ústavne neudržateľné závery, ktoré by mohli signalizovať možné konštatovanie označených práv sťažovateľa v rámci meritórneho prejednávania jeho sťažnosti. Navyše, v čase spáchania skutku sťažovateľa jeho právna istota objektívne nebola tvorená žiadnou vedomosťou o právnych záveroch, ktoré napokon našli svoje vyjadrenie v súvisiacom rozsudku. Ústavný súd preto hodnotí aj druhú sťažnostnú námietku sťažovateľa ako nedôvodnú a v časti napádajúcej rozsudok najvyššieho súdu hodnotí predloženú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2011